

af, at regeringen jo via sin skattepolitik år for år øger tilskuddet til ejerboligen i form af det såkaldte skattestop.

Det er ikke rimeligt. Vi synes i Enhedslisten ikke, det er rimeligt, at der er den forskelsbehandling af lejere og ejere i det her land, og vi synes ikke, det er rimeligt, at den forskelsbehandling skal uddybes og forstærkes i de kommende år. Det vil den blive, hvis der ikke bliver grebet ind.

Så synes jeg, at de partier, der har ansvaret for regeringens såkaldte skattestop og dermed ansvaret for, at man i realiteten tager penge fra statskassen til at nedsætte skatterne for dem, der bor i private boliger, har et alvorligt ansvar, hvis de ikke samtidig vil være med til at sikre lejerne mod disse huslejestigninger, som overstiger lønudviklingen og udhuler deres realindkomst.

Men ellers må man jo så konstatere, at der altså er et borgerligt flertal her i Folketinget, som har den opfattelse, at der er én del af befolkningen, som skal have det bedre, og så er der en anden stor del af befolkningen, som skal have det dårligere. Jeg ville være meget ked af, hvis det er tilfældet, men det er faktisk sådan, det udvikler sig i øjeblikket, og det burde man være med til at gøre noget ved.

Så er jeg glad for, at der har været en betydelig støtte i Folketingssalen til princippet om, at der skal være bopælspligt i helårsboliger. Jeg synes dog, at regeringen har en vaklende og selvmodsigende holdning i det spørgsmål, for, som bl.a. den socialdemokratiske ordfører var inde på, regeringen har jo accepteret det princip i forbindelse med visse typer nybyggeri, men er åbenbart ikke indstillet på at acceptere det som et almindeligt princip. Det er jo lidt underligt og selvmodsigende. Det vil vi bore i i udvalget. Vi håber da, vi kan overtale regeringen til at gå lidt længere.

Kl. 15.05

Jeg noterede mig også, at hr. Niels Helveg Petersen på det punkt var indstillet på at gå ind i at undersøge behovet for at kigge på det her. Så vi håber da, at der under udvalgsarbejdet vil vise sig nogle muligheder.

Jeg synes alt i alt, hvis man ser på debatten om lejelovgivningen, at så kan man godt frygte på baggrund af den diskussion, vi har haft her i dag, at der sker en polarisering i samfundet, at den borgerlige blok her i Folketinget har tænkt sig at føre en lejerfjendsk politik i de kommende år. Det ligger jo desværre allerede i kortene.

Hvis det er tilfældet, synes jeg, det vil være dybt beklageligt. Vi er i Enhedslisten ikke tilhængere af, at der skabes sådanne modsætningsforhold i samfundet, men det kan blive resultatet, hvis man ikke viser omtanke. Og på det punkt synes jeg ikke, ministeren i dag har vist tilstrækkelig rettidig omhu.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene nr. L 87 og L 85 henvises til Boligudvalget, og at lovforslag nr. L 43 henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op- hold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 73:

Forslag til folketingsbeslutning om huslejereguleringsstop i udlejningsbyggeri.

Af Niels Helveg Petersen (RV) og Marianne Jelved (RV).

(Fremsat 21/1 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henriette Kjær):

Det fremsatte forslag til folketingsbeslutning finder jeg godt og interessant. Jeg kan umiddelbart tilslutte mig de overvejelser, som ligger bag forslaget, nemlig det overordnede formål at forhindre, at huslejereguleringen på lejeboligmarkedet øges.

På den anden side ser jeg også nogle problemer i forslaget, f.eks. i relation til kommunesammenlægninger. Jeg kan ikke umiddelbart se en løsning på det problem, og jeg mener derfor, det bør tænkes mere igennem, så vi får foretaget en grundig vurdering af de problemer, der knytter sig til det, inden vi træffer en endelig beslutning.

Da Det Radikale Venstre også selv problematiserer denne problemstilling, håber jeg, partiet er enig i, at vi skal have fuld klarhed over, hvordan at vi tackler det spørgsmål.

Jeg mener derfor, at forslaget, som jeg ser positivt på, bør inddrages i det moderniserings- og forenklingsarbejde, som regeringen i forlængelse af det boligpolitiske udspil for efteråret har sat i gang på det samlede boligpolitiske område.

Jeg kan derfor ikke tilslutte mig beslutningsforslaget, men er indstillet på at gennemføre den afregulering, der ønskes, blot på et senere tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil da godt spørge socialministeren, hvordan den holdning, der her er givet udtryk for, harmonerer med det løfte, som statsministeren afgav tre dage før folketingsvalget i 2001, om, at lejerne kunne være helt trygge, hvis Venstre fik regeringsmagten.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jamen lejerne kan da være helt trygge ved det her forslag. Jeg kan ikke se, hvad det utrygge skulle bestå i.

Så må jeg sige, at jeg forstår ikke helt spørgsmålet. Jeg mener ikke, det her vil kaste nogen ud i svimlende huslejer eller noget som helst i den dur. Det er jo i dag op til de enkelte kommuner, om de vælger at regulere eller ikke regulere, og hvis man vælger, at der i fremtiden ikke skal være en regulering, er der jo altså stadig væk grænser for, hvordan man kan fastsætte huslejen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu forstår jeg det sådan, at regeringen ikke for nuværende vil støtte det her forslag, og så er der ikke umiddelbar risiko for, at det bliver vedtaget. Det skal vi jo også se som en positiv ting.

Men så vil jeg godt spørge ministeren: Er der for det første ikke i Det Radikale Venstres forslag tale om en betydelig indskrænkning af det kommunale selvstyre, og vil det for det andet ikke være sådan, at hvis der i en kommune opstår betydelige huslejestigninger og kommunalbestyrelsen ønsker at lave en huslejeregulering, fordi problemerne tårner sig op, så vil Det Radikale Venstres forslag forhindre kommunalbestyrelsen i at træffe en sådan beslutning, og så vil

det give de huslejestigninger, som fru Lissa Mathiasen var inde på, og som statsministeren før valget lovede befolkningen at regeringen ville forhindre?

Kl. 15.10

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Nu foretager vi os jo mange ting her i Folketinget, som støtter det decentrale demokrati, og det kan der være mange fornuftige grunde til. Men jeg vil altså ikke bevæge mig ud i en hypotetisk diskussion på baggrund af et beslutningsforslag, som jeg lige har sagt at vi ikke kan støtte.

Jeg er helt enig i den afreguleringstanke, der ligger i det radikale forslag, og det vil vi se nærmere på. Når vi så kommer med et udspil til, hvordan vi mener, man kan afregulere, kan vi tage debatten.

Men de her hypotetiske spørgsmål vil jeg ikke gå ind i og diskutere nu.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil godt stille socialministeren det helt klare spørgsmål: Dækker det her regeringens holdning, herunder statsministerens holdning, set i forhold til det svar, der blev givet tre dage før valget?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Ministeren kom med en helt chokerende bemærkning. Jeg tror, ministeren fik sagt: Når regeringen kommer med et forslag om afregulering.

Kan ministeren ikke uddybe, hvad ministeren mener med det? Er det sådan, at regeringen har et forslag om afregulering af lejebeskyttelsen liggende klar? Har man tænkt sig at fremsætte det i det næste lovprogram? I så fald er der jo tale om et eklatant brud på manifest klare valgløfter.

Jeg er helt rystet over, at ministeren kan komme med sådan en bemærkning. Det var da forhåbentlig en lapsus. Det vil jeg egentlig håbe, at ministeren vil være i stand til at gå op og meddele.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Først til fru Lissa Mathiasen: Så er jeg jo ikke den rette at spørge, når det gælder de udtalelser, som statsministeren er kommet med.

Men en afregulering er altså ikke ensbetydende med, at der skal ske en uhæmmet huslejestigning, eller at der ikke skal være nogen regulering. Når jeg taler om modernisering, som jeg nævnte her, at vi har et udvalg kørende, der skal se på, hvordan man kan modernisere lejeloven, også afregulere den, så betyder det jo ikke, at huslejen lige pludselig bliver sat fuldstændig fri eller lignende, men det betyder, at man ganske fornuftigt, stille og roligt gennemgår lejeloven for at se, om der er nogle uhensigtsmæssige reguleringer. Og det er afregulering.

Hr. Keld Albrechtsen behøver ikke at være rystet, for det vil selvfølgelig foregå inden for den ramme, der er afgivet løfte om i forbindelse med valgkampen, og så kan hr. Keld Albrechtsen jo selv vurdere det udspil, regeringen kommer med. Men vi er ikke færdige endnu, og derfor kan jeg ikke sige, hvad det kommer til at dreje sig om, hvad det præcist er, vi lægger op til, for der sidder altså et udvalg og arbejder nu.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Det, jeg spurgte socialministeren om, var, om det, der blev sagt her fra talerstolen, dækkede regeringens holdning. Og det synes jeg er rimeligt at få svar på – også fra talerstolen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne takke ministeren for oplysningen om de planer, der ligger. Jeg synes ikke, der var noget i det, ministeren sagde, der var klart på nogen måde. Det er udtalelser, der formentlig, når de bliver kendt også i lejernes organisationer, vil give anledning til meget, meget dyb bekymring.

Nu har ministeren skabt en almindelig usikkerhed med hensyn til fremtiden for de mennesker, der bor til leje, og det synes jeg er uheldigt – uklare signaler i forhold til valgløfterne.

Men jeg vil godt spørge ministeren: Er det sådan, at ministeren har et tæt samarbejde med Lejernes Landsorganisation og Danmarks Lejeforening omkring det arbejde, der foregår i det udvalg? Hvis det ikke er tilfældet, vil jeg tilråde ministeren hurtigt at få etableret en sådan kontakt, inden tingene kører af sporet for ministeren.

Formanden:

Hr. Ulrik Kragh som ordfører.

Ulrik Kragh (V):

Jeg skal på vegne af Venstres boligordfører, fru Inge-Lene Ebdrup, fremføre Venstres ordførertale til beslutningsforslag nr. B 73.

Kl. 15.15

Forslaget fra Det Radikale Venstre vil ophæve kommunernes adgang til at indføre boligregulering og dermed omkostningsbestemt husleje. Venstre finder forslaget interessant. Vi ser dog også et par problemer, som gør, at vi ikke umiddelbart kan støtte forslaget.

For det første er der allerede et stort udredningsarbejde i gang i forhold til regelforenkling. Her vil boligreguleringsloven også være med og vil blive gået igennem med en tættekam for overflødige eller uhensigtsmæssige regler. Det er altså ikke et spørgsmål om, at lejerne skal frygte for deres husleje, men et spørgsmål om, at vi laver en afregulering af lovgivningen.

Vi vil derfor gerne se alle forslagene til forenklinger og moderniseringer, inden vi lægger os konkret fast på, hvilken løsning der skal vælges, således at vi sikrer, at vi samlet får nogle forenklede regler til gavn for borgerne og myndighederne.

Det andet problem, vi ser, og som vi gerne vil have mere tid til at udrede, er problemet omkring kommunesammenlægninger. Dels er der de aktuelle tilpasninger, der skal foretages på Bornholm som følge af sammenlægningen på Bornholm, og dels forventer vi, at Strukturkommissionens arbejde også vil føre til ændringer i den nuværende struktur.

I den forbindelse vil vi gerne se lidt nøjere på, hvad konsekvenserne af et forslag som dette ville være. Altså i de tilfælde, hvor kommuner med forskellig regulering lægges sammen, skal der findes en fælles løsning. Det er vigtigt, at vi har et overblik over alle fordele og ulemper.

Derfor en positiv indgang til forslaget, men afvisning, da vi på nuværende tidspunkt ikke synes at se alle aspekter belyst, og fordi vi gerne dels vil afvente moderniseringsforslagene og dels have en grundig undersøgelse af konsekvenserne af de strukturelle ændringer i den kommunale verden.

Jeg skal på vegne af fru Carina Christensen fra Det Konservative Folkeparti oplyse, at Det Konservative Folkeparti har samme indstilling til forslaget.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Man skal altid glæde sig over de små ting, der er at glæde sig over, og det er selvfølgelig afvisningen fra Venstres side. Men jeg er nødt til at spørge: Vi har brug for at få en uddybning af, hvad en afregulering er. Hvad ligger der i de tanker fra Venstres side? Det er sådan et ord, som får lov til at flagre i luften. Det gør lejerne utrygge. Hvad er en afregulering?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg synes, fru Lissa Mathiasen skulle lytte efter, hvad jeg sagde i forbindelse med afregulering, for jeg sagde også regelforenkling, og regelforenkling og regulering skal ses samlet. Det, der er vores intention, er, at vi vil gennemgå lovgivningen med henblik på at gøre den administrativt lettere, og det er det, der ligger i mit ud-sagn.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Det vil sige, at det svar, man kan få fra Venstre i dag, er, at man har sådan et ordforråd bestående af afregulering, deregulering, sammenholdt med en socialminister, der her i dag har lagt en bombe under lejernes fremtidige situation. Er det det svar, der skal stå i dag i forhold til den her debat?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg hørte ikke socialministeren lægge nogen bombe under lejernes situation. Vi har i Venstre et bredt ordforråd, og jeg har redegjort for, hvad jeg mente med afregulering og regelforenkling, netop at man skal gøre det lettere for borgerne at vide, hvad deres situation er. Men situationen er ikke, at lejerne skal have forringede vilkår.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Men hvis man ikke er i stand til at komme og sige, hvad man lægger i de ord her, er det jo også noget flyvsk, noget åbent, noget stort set ustyrligt for lejerne at finde ud af, hvad det her betyder.

Altså forenkling er ikke nødvendigvis noget, der er en forbedring. Det kan godt være, det er let og overskueligt, men derfor kan det jo godt være negativt.

Så er jeg nødt til at konstatere med beklagelse, at det spørgsmål, jeg stillede til socialministeren, om, hvorvidt det var dækkende for regeringens holdning, det, der blev sagt fra talerstolen før, fik jeg ikke svar på. Jeg skal dybt beklage det.

Formanden:

Hr. René Skau Björnsson som ordfører.

René Skau Björnsson (S):

I Socialdemokratiet er vi tilhængere af kommunernes mulighed for at benytte den omkostningsbestemte husleje i lejeboliger. Kommunerne skal have friheden til at bestemme, om huslejen skal være omkostningsbestemt eller ej; det skal vi ikke bestemme her fra Christiansborg. Derfor er vi modstandere af De Radikales forslag, der vil medføre, at boliger, der i dag ikke er underlagt omkostningsbestemt husleje, heller ikke i fremtiden kan blive det.

Kl. 15.20

Forslaget griber unødigt ind i det kommunale selvstyres råderum og har derudover uheldige sociale konsekvenser. Socialministeriet har lige offentliggjort en undersøgelse af lejeniveauet, der viser, at dér, hvor huslejen fastsættes efter det lejedes værdi, og hvor der samtidig er en betydelig efterspørgsel efter boliger, sætter huslejenævn og boligret det lejedes værdi meget højt, når de skønner den rimelige leje. Således er den gennemsnitlige leje for gennemgribende moderniserede lejemål nu oppe på 792 kr. pr. m². Det er væsentligt over en omkostningsbestemt leje plus et beregnet moderniseringstillæg.

Det er desværre også kun en mindre del af lejerne, der får tjekket deres husleje i en lejerforening eller i huslejenævnet. Mange lejere kender ikke deres rettigheder, nogle er endda bange for deres udlejere og tror, de kan opsiges, hvis de brokker sig. Endelig er der den gruppe, der synes, at de ikke kan være bekendt at klage over lejen, når nu udlejer har været så flink at lade dem være vindere i jagten efter en lejebolig.

Jeg vil også gerne prøve at komme med et par argumenter for den gældende huslejeregulering. For det første vil huslejestigninger ramme de dårligst stillede indkomster, viser undersøgelser. Huslejestigninger i dag skal altid modsvares af forbedringer af ejendommene; det synes vi er godt. Huslejestigninger vil give betydelige merudgifter for stat og kommuner til individuel boligstøtte. Stiger huslejen med bare 150 kr. pr. m²,

koster det faktisk Randers Kommune 9 mio. kr. ekstra i årlige udgifter til individuel boligstøtte.

Der er også bekymringer for, at ingen vil investere i udlejningsejendomme med f.eks. Randers Kommunes lave huslejeniveau. De bekymringer er uden grund. Der er stor efterspørgsel efter udlejningsejendomme, det viser prisudviklingen for de ejendomme. Boligreguleringsloven giver lejerne en bedre retsstilling. Den sikrer lejerne indflydelse og forebygger en spekulation, som selv mange udlejere finder uheldig. Derfor afviser vi De Radikales forslag.

Det skal dog ikke ses som en afvisning af at se på hele lejelovområdet, det gør vi meget gerne, for vi vil gerne slå et slag for bedre lejerbeskyttelse, beboerdemokrati, vedligeholdelsesplaner og i det hele taget et retfærdigt boligmarked, selvfølgelig med udgangspunkt i den omkostningsbestemte husleje, som vi finder er det bedste omdrejningspunkt. Vi kan ikke støtte forslaget.

Freddie H. Madsen (DF):

Forslaget fra Det Radikale Venstre handler om reguleringsstop for det private udlejningsbyggeri. Det er kommunalbestyrelsen i kommunerne, der beslutter, om lejeboligerne i kommunen skal være underlagt omkostningsbestemt husleje. I den omkostningsbestemte husleje reguleres huslejen på baggrund af ejendomsværdien fra 1973 i byer, men ikke på landet.

Ifølge forslaget skal de boliger, der i dag er uden huslejerestriktioner, fortsat have mulighed herfor og skal derfor ikke kunne føres ind under omkostningsbestemt husleje. En omkostningsbestemt husleje kan i landområder let føre til forfald af udlejningsboliger, da vedligeholdelsen ikke kan betale sig på grund af den dårlige huslejeindtægt samt en lav efterspørgsel på boligerne.

Forslagsstillerne ønsker at sikre, at eventuel kommunesammenlægning ikke kan føre til udbredelse af en omkostningsbestemt leje. Omvendt skal kommunerne, der er underlagt omkostningsbestemt leje, ikke automatisk sættes fri ved en kommunesammenlægning.

I Dansk Folkeparti ser vi meget positivt på forslaget her, men vi vil dog afvente det arbejde, regeringen allerede har i gang med at se på regelforenkling, også set i lyset af dette forslag her.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes naturligvis, det er klogt af Dansk Folkeparti at afvente situationen, men der var en bemærkning, hr. Freddie H. Madsen kom med, som var helt urimelig. Jeg tror, det blev sagt på den måde, at i kommuner med omkostningsbestemt husleje kunne det ikke betale sig, eller der ville udlejeren ikke sørge for vedligeholdelsen, for det var der ikke råd til. Det var noget i den stil.

Kl. 15.25

Altså ideen med den omkostningsbestemte husleje er jo lige præcis, at så opkræves der over huslejen de penge, som er nødvendige til vedligeholdelse. Problemet er, at der er udlejere, der ikke bruger de penge, der indbetales til vedligeholdelse, til dette formål, men stopper dem i deres egen lomme, og så bliver der dårlig vedligeholdelse. Men det er jo ikke, fordi der er omkostningsbestemt husleje, det er, fordi man ikke følger reglerne. Så det er altså ganske enkelt en misforståelse, og den misforståelse håber jeg ikke at Dansk Folkeparti i almindelighed går rundt i. Det var derfor, at jeg tog ordet, nemlig for at sikre, at det ikke fortsat skal være tilfældet.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Nu kan jeg forstå, at Dansk Folkeparti i denne sag også vil afvente, hvad regeringen mener, før man gør sin stilling endeligt op, men det kunne egentlig være spændende at høre hr. Freddie Madsen: Hvordan stiller Dansk Folkeparti sig sådan rent principielt til spørgsmålet om omkostningsbestemt husleje? Er Dansk Folkeparti tilhænger af, at man har en omkostningsbestemt husleje eller ej? Det synes jeg også kunne være interessant at få at vide og i øvrigt også for Dansk Folkepartis vælgere.

(Kort bemærkning).

Freddie H. Madsen (DF):

Nu er det jo sådan, at kommunerne selv kan bestemme, om der skal være omkostningsbestemt husleje i deres kommune, og vi er af den opfattelse, at det må man så ud fra de her ting selv prøve at regulere. Men jeg er af den opfattelse, at nu synes jeg, at vi først og fremmest skal se, hvad der kommer af regelforenklinger på det her område, før vi tager endelig stilling til, hvad der egentlig skal ske her.

Jeg synes, det er et fantastisk godt forslag, Det Radikale Venstre her er kommet med; det kan vi

tilslutte os, når den tid kommer, og når det bliver indarbejdet i regeringens forslag.

Formanden:

Hr. Morten Homann som ordfører.

Morten Homann (SF):

Som jeg sagde tidligere under debatten om et af Enhedslistens lovforslag, er vi i SF meget optaget af, at den situation, vi har lige for øjeblikket, hvor vi har to forskellige lejereguleringer eller lejelove, absolut ikke er hensigtsmæssig, så i det lys må jeg sige, at så er der i hvert fald også behov for at lave nogle reformer af lejelovgivningen.

I SF er vi tilhængere af, at der sker en regulering af huslejen, og jeg vil sige, at argumenterne for det finder man i virkeligheden, når man læser bemærkningerne til det beslutningsforslag, som Det Radikale Venstre har fremsat. For det handler nemlig om, at sådan noget som en bolig ikke bare er en vare ligesom alt muligt andet; det er jo ikke noget, hvor man, hvis man er utilfreds med varerne i én butik, så bare kan gå hen et helt andet sted.

Det handler også om, som Det Radikale Venstre ganske rigtigt anfører, at boligen er så grundlæggende en nødvendighed for mennesker, at det magtforhold, der eksisterer mellem udlejere og lejere, aldrig nogen sinde kan blive lige, og at der derfor er behov for en lejeregulering for at sikre, at man også tager højde for lejeres interesser.

Det gælder naturligvis også det helt centrale spørgsmål omkring lejen, som er, hvor mange kroner og øre der skal betales for at bo. Derfor synes jeg, at det giver god mening, at man regulerer huslejen.

Vi er meget indstillet på, at man kan gå ind og diskutere, hvordan man forbedrer denne regulering af huslejen, sådan at man får en mere hensigtsmæssig regulering, sådan at man får nogle klarere og forenklede regler omkring det. Men princippet om, at huslejen skal være reguleret, og at huslejen i et eller andet omfang skal afspejle de omkostninger, der er forbundet med at drive udlejningsbyggeri, synes vi er nogle fornuftige grundprincipper.

Set i det lys er det klart, at så er det her forslag et skridt i den helt forkerte retning. Her går man i retning af at deregulere boligmarkedet og – hvis man følger Lejelovskommissionens arbejde – i retning af huslejer, som alt andet lige vil stige, og man går altså imod, at man kan udvide den

beskyttelse, som så fortsat ligger i de nuværende regler, uanset at de også har deres svagheder. Den beskyttelse kan ikke udvides, hvis man stemmer for det radikale forslag. Så set i det lys er det radikale forslag et skridt i den helt forkerte retning, og SF kan absolut ikke støtte det.

Formanden:

Fru Lissa Mathiasen frafalder.

Så er det hr. Keld Albrechtsen som ordfører.

Keld Albrechtsen (EL):

Det er egentlig med overraskelse og forbløffelse, at Enhedslisten ser dette forslag fra Det Radikale Venstre, for det første fordi det er et alvorligt angreb på det kommunale selvstyre; det er usædvanligt at se fra Det Radikale Venstres side. Her er et område, hvor der har været en ret for kommunen til at træffe beslutning, om den vil have den ene ordning eller den anden ordning.

Kl. 15.30

Jeg vil gerne være med til at diskutere et sådant indgreb, men Enhedslisten har også altid haft det udgangspunkt, at der er områder, hvor vi synes, at Folketinget skal lovgive, og så skal kommunerne indrette det sådan, som det står i loven. Men jeg har altid forstået det sådan, at Det Radikale Venstre har haft et andet udgangspunkt, og at for dem var det kommunale selvstyre en fuldstændig helligdom. Derfor er det forbløffende, at man nu kommer og vil foretage et så alvorligt indgreb i det.

Men det andet punkt – og det er så endnu mere forbløffende – er, at man i en situation, hvor lejeudviklingen i kommunen er kommet ud af kontrol, vil forhindre, at kommunalbestyrelsen kan træffe en beslutning om at bringe situationen i det mindste i et vist omfang under kontrol ved at indføre omkostningsbestemt husleje.

Det er da helt forbløffende, og jeg vil egentlig godt spørge hr. Helveg Petersen: Hvorfor har Det Radikale Venstre besluttet, at det lige nøjagtig er i situationer, hvor det viser sig at være ekstra påkrævet, at man ikke må gøre det?

Hvis man så endda havde formuleret det sådan i forslaget, at hvis der var en kommune, hvor der var masser af boliger i overskud – det har vi vist desværre ikke nogen eksempler på i øjeblikket – og de næsten ingenting kostede at bo i, jamen så kunne man jo godt diskutere, om der så absolut skulle være huslejeregulering i den kommune. Men den situation er jo praktisk talt ukendt.

Det, som vi står over for her, er et forslag, der gør det umuligt for en kommune at handle, hvis den står i en presset situation med galopperende huslejestigninger og en meget dårlig situation for lejeren. Derfor er det et ubegribeligt forslag, det er jeg nødt til at sige, selv om jeg skal bestræbe mig på at tale så positivt om det, som jeg overhovedet kan.

Det, som også er bemærkelsesværdigt, er, at det jo er lykkedes Det Radikale Venstre med dette forslag at placere sig som det parti, der i den her sag ligger yderst til højre i Folketingssalen. Det må vi jo konstatere, for selv de mest liberalistiske partier, selv de partier, der går mest energisk ind for afregulering og frie markeds kræfter, har jo dog vist tilbageholdenhed i den her sag og er ikke umiddelbart til sinds at støtte hr. Niels Helveg Petersens forslag.

Dansk Folkeparti, Venstre og De Konservative ryster jo på hånden – af gode grunde naturligvis – for signalet i forslaget er en afregulering og dermed huslejestigninger, som Lejelovskommissionen jo beregnede, på op til 40 pct., hvis det bliver gennemført i sin fulde konsekvens. Derfor kan jeg meget godt forstå, hvorfor Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti trods alt viger tilbage, for de ved jo nok godt, hvad det er, de bevæger sig ind i. Hvis de virkelig begynder at slippe det her løs, ødelægger de tilværelsen for tusindvis af lejere i dette land.

Så derfor håber jeg, at den her debat kan føre til, at man i Det Radikale Venstre gennemtænker, hvad det egentlig er, det her handler om, og kommer tilbage til sporet. For vi ønsker jo naturligvis at få et samarbejde med Det Radikale Venstre om boligpolitikken, som vi også tidligere har haft det på væsentlige områder under SR-regeringen.

Det ønsker vi så sandelig at vi også skal kunne få i fremtiden, og derfor håber vi egentlig, at det her er et enkeltstående tilfælde, hvor det bare er gået lidt galt for hr. Niels Helveg Petersen i formuleringen.

Jeg tror, jeg har antydnet, at vi ikke kan støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil godt spørge hr. Keld Albrechtsen, om han kan bekræfte, at det her forslag kan risikere at være en total bombe under nogle af vores landkommuner.

Vi har gennem de senere år set landkommuner, som netop i kraft af boligreguleringslovens

regler har haft mulighed for at kunne gribe ind, når de var nødt til det. Der, hvor vi har set landkommunerne komme i klemme, er netop i spørgsmålet om boligspekulanter, som lever af at købe faldefærdige rønner op for derefter at leje dem ud. Der har vi netop set landkommuner gå ind og benytte de muligheder her, som man nu fra radikal side vil tage fra dem – benytte de muligheder netop for at have nogle redskaber til at værgе sig mod de boligspekulanter, som lejer nogle gamle rønner ud til en meget dyr leje.

Kl. 15.35

Er det ikke rigtigt forstået, at det her faktisk vil være en bombe under de kommuner? Det kan da ikke være meningen, at man fra radikal side har tænkt sig at skabe det problem i forhold til vores landkommuner.

Jeg skal lade være med at nævne navne, men vi har set det oppe omkring Viborg og Herning, vi har set det i Storstrømsområdet, og vi har også set det andre steder; vi har set nogle meget ubehagelige ting ske netop i kraft af boligspekulanter.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg vil gerne spørge hr. Keld Albrechtsen, om han har oplevet nogen kommuner, der er startet som ureguleret og efterfølgende har skiftet til at blive reguleret. Har hr. Keld Albrechtsen nogen eksempler på det?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg skal ærligt tilstå, at jeg ikke kan årstalslisten over, hvornår hver enkelt kommune har indført huslejereguleringen, men den vil vi jo i udvalget kunne få fra ministeren. Men det skal jo i alle tilfælde besluttes af kommunalbestyrelsen.

Jeg kan selvfølgelig bekræfte, at det forholder sig sådan, som fru Lissa Mathiasen siger. Det vil netop typisk være i mindre kommuner, fordi de største kommuner har huslejustilregulering, så det vil typisk være i de mindre kommuner, hvor der opstår et problem, fordi der er et lille boligmarked i den pågældende kommune, og det kan påvirkes af nogle ganske få aktører på det marked, således at huslejesituationen kommer ud af kontrol i den pågældende kommune.

Det kan ske. Og når det sker, skal kommunalbestyrelsen have mulighed for at gribe ind. Det er den mulighed, som det her beslutningsforslag fratager kommunen.

Jeg tror, det er meget væsentligt, at man gør sig det klart. Det er ikke sikkert, det er det, der har været hensigten med det radikale forslag, at fratage lige netop de kommuner deres handlefrihed, men det er altså det, der er konsekvensen af forslaget. Det er derfor, vi bønfaller Det Radikale Venstre om at afbalde den idé.

Formanden:

Fru Tove Videbæk som ordfører.

Tove Videbæk (KRF):

B 73 er virkelig et interessant forslag. Det er dog et meget kompliceret område, vi her bevæger os ind på, især når der tænkes på kommunesammenlægninger osv.

Men, som jeg nævnte under behandlingen af et andet forslag her tidligere på dagen, er der behov for på en eller anden måde at forenkle og revidere den nuværende meget komplicerede lejevlovgivning. For der er en række ubalancer på huslejeområdet p.t., hvor nogle betaler en uforholdsmæssigt høj husleje, mens andre, der tilfældigvis bor i en bolig med omkostningsbestemt husleje, bor uforholdsmæssigt billigt.

En af konsekvenserne af dette kan jo f.eks. være, at ældre mennesker ikke flytter fra deres store, billige lejligheder, fordi det måske bliver dyrere for dem at bo i noget mindre, mens f.eks. børnefamilier, der har brug for mere plads, dermed ikke får adgang til de større lejligheder.

Så der er en ubalance og en del problemer. Men sagen er meget kompliceret, og der er mange problemer i det. Vi vil derfor fra Kristeligt Folkepartis side være meget opmærksomme under behandlingen af forslaget i udvalget og også stille nogle spørgsmål. Siden vil vi så vurdere, hvilken knap vi skal trykke på, hvis forslaget kommer til afstemning.

Formanden:

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Helveg Petersen.

Niels Helveg Petersen (RV):

Lad mig begynde med at takke fru Tove Videbæk for hendes bemærkninger. Jeg synes, det lykkedes fru Tove Videbæk meget udmærket at få sagt i en kort form, hvad ingen af de andre ordførere rigtig gik ind på, nemlig at det nuværende reguleringssystem, vi har i Danmark, medfører massevis af forvriddinger og skadevirkninger og ensidigt lægger byrden af boligpolitikken på dem, der er ude at søge bolig for

første gang. Det er dem, der bærer byrderne af den forvriddning, som mangeårige reguleringer har medført, hvilket vel kan opsummeres, sådan som nogle har gjort det, at vi har en situation, hvor få bor billigt og mange står i kø.

Kl. 15.40

Jeg kan godt lide den tilgang til problemet, at man starter i det hjørne at se kritisk på den samlede politik, der har været ført på dette område, og som er dokumenteret i vismandsrapporter op igennem årene i metervis, der viser, at den nuværende måde at regulere på fører til utrolige forvriddinger til skade for de unge, der søger plads på boligmarkedet for første gang.

Vi må søge at bevæge os i boligpolitikken, bløde op for nogle af de restriktioner, der findes. Det er ikke nemt at gøre, for boligen er jo ikke noget, man skal spøge med. Det er ikke en almindelig vare, det er rammen om menneskers daglige tilværelse. Men vi er nødt til at se på metoder til at kunne bløde op på nogle af restriktionerne.

Det Radikale Venstre har her foreslået, at man i hvert fald de steder, hvor man ikke har husleje-regulering, ikke kan indføre den. Det er i og for sig et meget beskedent lille forslag, som bare betyder, at vi ikke skal udbrede skadevirkningerne ved huslejeregulering til et større område, end det er i forvejen.

Men det afstedkommer selvfølgelig en imponerende tur rundt i hele boligpolitikken – selv på grund af dette lille, beskedne forslag, der siger, at hvor der ikke er restriktioner, bør der heller ikke være det. Og det er jo, hvad forslaget går ud på.

Til nogle af indvendingerne i øvrigt: Ja, vi er selv opmærksomme på, at ved kommunesammenlægninger er der da et problem. Vi har anført i bemærkningerne, at det ikke er vores hensigt, at hvor der er kommunesammenlægninger, skal der indføres fri husleje de steder, hvis der er en af kommunerne, der sammenlægges, som har reguleringer, og de andre ikke har. Det er klart nok. Det er efter min mening et meget nemt løseligt problem.

Men der var jo nogle ordførere, især Venstres ordfører, der fik det her til at lyde, som om det nu stod lige foran os, at nu skulle en masse kommuner klaskes sammen. Jeg har egentlig ikke forstået regeringens politik på den måde, at der nu lige om hjørnet ventede en stor runde tvungne kommunesammenlægninger. Sådan har jeg ikke forstået regeringens politik. Men det kan jeg jo da selvfølgelig tage fejl af.

Men det er sådan set ikke den tone, jeg ellers har hørt, især ikke, når jeg har lyttet til talsmænd fra Venstre og Venstres kommunalpolitikere. Så den indvending mod forslaget, at det over for nogle frivillige kommunesammenlægninger rejser et praktisk problem, accepterer jeg helt. Men det er også et løseligt problem.

Det er rigtigt, som man har sagt, at dette jo er en begrænsning af det kommunale selvstyre. Det medgiver jeg, det er det. Vi går med åbne øjne ind i, at på dette punkt ønsker vi ikke, at det kommunale selvstyre skal føre til, at flere områder i landet kommer under huslejeregulering. Der ønsker vi i og for sig at fratage det kommunale selvstyre den mulighed. Men det er jo ud fra den erkendelse, at i det lange løb virker huslejereguleringen ikke gavnligt. Det har som sagt en række skadevirkninger, især for de unge mennesker, der søger ud på boligmarkedet for første gang.

Til hr. Keld Albrechtsen: Jeg medgiver ganske, som jeg har sagt det her, at vi hermed begrænser det kommunale selvstyre. Jeg mener, det samlet vil føre til bedre resultater i det lange løb, og er ikke bange for den konsekvens.

Hr. Keld Albrechtsen siger så, at her placerer Det Radikale Venstre sig til højre i salen. Nej, det mener jeg bestemt ikke vi gør. Jeg mener i og for sig, at diskussionen i dag viser kun én ting, nemlig at forsvaret for det bestående er lige stærkt til højre og til venstre.

Man kan måske sige, at det virkelige problem, når vi diskuterer boligpolitik, er forsvaret for det bestående, ulysten til at se i øjnene, at den bestående tingenes tilstand har en række skadevirkninger – det skorter det meget på. Man tør næsten ikke tale om på dette område, at man måske også kunne tænke sig, at verden så lidt bedre ud.

Jeg siger alt i alt tak for modtagelsen, også fordi det viser, hvor store politiske stridspunkter der ligger i hele dette område. Det er såmænd meget godt at få det afdækket. Jeg ser frem til udvalgsbehandlingen. Jeg forstår, at på et eller andet tidspunkt, når regeringen er færdig med nogle overvejelser, vi ikke kender til, vil man lade dette forslag indgå i overvejelserne. Men vi må så vente, til det sker.

Men i mellemtiden er der det store spørgsmål: Venter der lige om hjørnet en masse tvungne kommunesammenlægninger?

Kl. 15.45

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Nu nævnte hr. Niels Helveg Petersen såvel lejelovsfunktionen som vismændenes rapport.

Når man ser på Lejelovskommissionen, som i 1996 kom med den meget klare hilsen, at hvis man gik ind og lavede en fri markedsleje, så ville det faktisk betyde, at vi i gennemsnit ville se en stigning på 39 pct. af lejeniveauet.

Tilsvarende sagde vismændene i det, vi kalder DØR-rapporten, i 2001 – også fordi huspriserne havde udviklet sig siden, og de ting hænger jo sammen – at man i gennemsnit ville se en markedsleje, der ville stige med omkring 43 pct.

Er det De Radikales holdning, at unge, som står foran at skulle ud på boligmarkedet, har en fordel af, at man laver den her form for afregulering?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Niels Helveg Petersen mener, at huslejeregulering forvrider tingene.

Hr. Niels Helveg Petersen henter åbenbart sit grundlag fra nogle tidligere vismænd, som har lavet nogle tankemodeller, som bygger på, at en bolig er en vare, og hvis man gav prisen fri på varen og den var for dyr, ville der komme nogle andre ind på markedet med nogle andre varer, men til en lavere pris, og så ville konkurrencen få prisen ned på et rimeligt niveau.

Det kan godt være, at det virker sådan på visse varemærker. Men sådan virker det jo ikke på boligmarkedet, for der kommer altså ikke flere varer ind på markedet, da boligbyggeriet nu engang er begrænset af en lang række regler, som gør det umuligt på kort sigt at få flere varer ind på markedet.

Derfor vil jeg godt spørge hr. Niels Helveg Petersen, om det ikke er korrekt, at en afregulering umiddelbart vil medføre huslejestigninger, og de er så beregnet, som fru Lissa Mathiasen var inde på, til 40-43 pct. Er det ikke også Det Radikale Venstres erkendelse, at sådan vil det gå?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Blot en kommentar. Jeg vil bede hr. Niels Helveg Petersen om at bekræfte, at det, jeg nævnte om kommunesammenlægninger, var i en sammenhæng, og at det ikke var hovedpointen. Det er klart, at vi ikke kender Strukturkommissionens resultat, og de efterfølgende beslutninger ken-

der vi slet ikke. Det, der var pointen i det, der blev sagt fra min side, var, at det var en ukendt faktor, som kunne have indvirkning på, hvordan det her beslutningsforslag efterfølgende vil kunne komme i konflikt med det.

Når jeg så er her, kunne jeg godt tænke mig at spørge hr. Niels Helveg Petersen, om Det Radikale Venstre ser B 73 som en bombe under lejernes sikkerhed. Det er jo det, vi har hørt hele dagen. Det kunne jeg da godt tænke mig at høre den radikale ordfører, som har fremsat forslaget, bemærkninger til.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Det kunne være, at jeg skulle begynde med svaret på det sidste spørgsmål, for det giver også svaret på de øvrige. Nej, selvfølgelig gør jeg ikke det. Selvfølgelig er dette lille forslag ikke en bombe under huslejepolitikken. Hvad er det, det handler om? Det handler om, at vi ikke ønsker, at der skal være huslejerestriktioner, hvor der ikke er nogen i forvejen. Så enkelt er det.

Jeg har ikke på linje med de økonomiske vismænd eller Lejelovskommissionen foreslået, at der skulle ske en frigivelse af huslejen, eller at man skulle ophøre med den nuværende husleje-regulering. Tværtimod anfører vi jo selv i bemærkningerne til vores forslag, at det er vi ikke tilhængere af.

I og for sig er det ganske urimelige spørgsmål at skulle stå og svare på. Nej, det går jeg ikke ind for, men jeg ser så store, langsigtede problemer med reguleringen, at vi i det mindste kunne begynde med at undlade at regulere, hvor der ikke er nogen reguleringer i forvejen. Det er, hvad forslaget går ud på, og det synes jeg er et ganske overordentlig fornuftigt lille forslag, som kan medvirke til, at vi dog får en diskussion om disse spørgsmål.

Kl. 15.50

Formanden:

Det er jo sådan, at der følger udvalgsbehandling efter førstebehandlingen her. Så er det fru Lissa Mathiasen.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Nu er det jo sådan, at et forslag som det her formentlig også har nogens interesse uden for det

her hus. Det kunne også tænkes, at der var nogle, der sad og så behandlingen. Derfor synes jeg egentlig, at man også har krav på at få at vide: Hvad er ideen med det her?

De Radikale mener, at man skal starte med at begrænse dem, der ikke har lov. De skal heller ikke have lov. Det vil altså sige, at man fra Radikal side har sagt: De landkommuner, der fremover måtte få behov for at gå ind og lave en huslejeregulering, en boligregulering, for netop at begrænse f.eks. spekulanter m.v., skal ikke have lov.

Det er fair nok. Det har vi forstået at man går ind for hos De Radikale, men hvad er derudover ideen med at gøre det her? Er det bare at begrænse det for dem, der ikke allerede har reguleringen? Hvis man ikke har tænkt sig at gå videre bagefter, hvad er så den dybere idé med, at der er nogle, der skal have lov, og andre, der ikke skal have lov at have et frit valg?

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre har en række forslag på boligområdet. Dette forslag er kun ét blandt adskillige. Andre er fremsat, og andre vil komme. Det, vi synes var fristende, var netop at starte med dette forslag og gøre den lille, begrænsede del, som vi her foreslår, nemlig at undlade regulering, hvor der ikke er nogen i forvejen. Det er såmænd hele ideen. Ophidselsen over, at man ikke skal regulere, hvor der ikke er nogen regulering, har jeg lidt svært ved at følge.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 21. februar 2003, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvide til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 15.52.